

Қазақстан Республикасындағы инфляция

Релиздың күні: 01.11.2023

Келесі релиздің күні: 01.12.2023

[1. Негізгі сәттер](#)

[2. Инфляция динамикасы](#)

[3. Инфляцияның жылдық деңгейіне салым](#)

[4. Глоссарий](#)

[5. Әдіснамалық түсініктемелер](#)

[6. Байланысты жарияланымдарға сілтемелер](#)

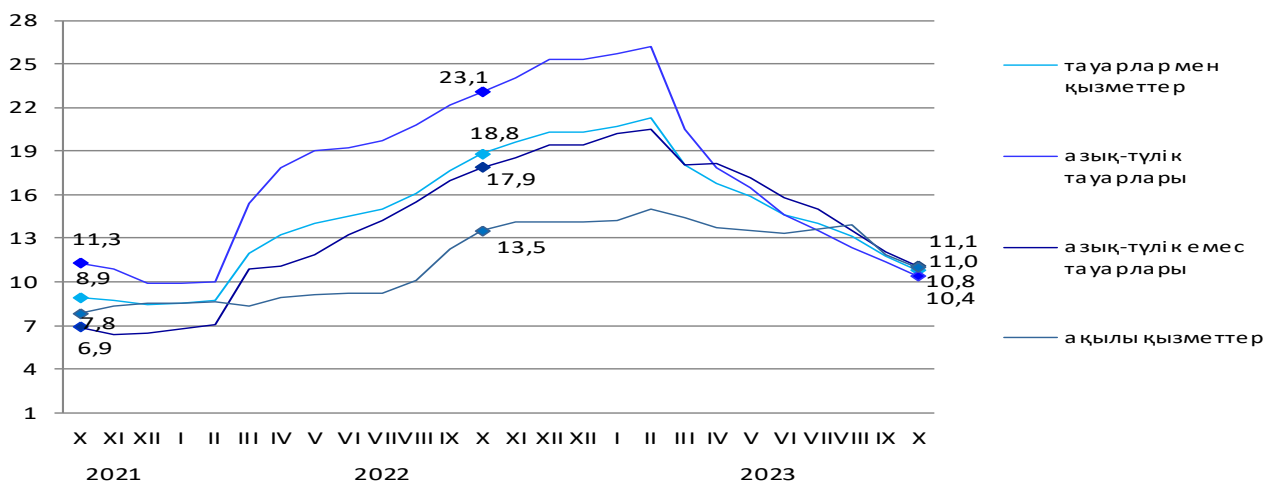
[7. Пайдалы сілтемелер](#)

1. Негізгі сәттер

2023 жылғы қазанда Қазақстан Республикасындағы инфляция бір жылда баяулады және 10,8% құрады (2023 жылғы қыркүйекте – 11,8%), бір айда – 0,7% (өткен айда – 0,6%).

Баға азық-түлік тауарларға бір жылда – 10,4% (2023 жылғы қыркүйекте – 11,4%), азық-түлік емес тауарларға – 11,1% (2023 жылғы қыркүйекте – 12,1%), ақылы қызметтерге 11% (2023 жылғы қыркүйекте – 11,9%) өсті.

1-сурет. 2021-2023 жылдардағы Қазақстан Республикасындағы жылдық инфляция

2. Инфляция динамикасы

Өткен жылғы қазанмен салыстырғанда бағаның өсуі қырыққабатқа 69,1%, жүзімге – 46,7%, күрішке – 40,3%, апельсинге – 28,1%, сәбізге – 22,4%, консервіленген сүтке – 22%, минералды суға – 21,1%, газдалмаған сусындарға – 21%, пастерленген сүтке – 17,2%, майлылығы 2,5% айранға – 16,3%, қаймаққа – 15,6%, тоқаш және ұннан дайындалатын өнімдерге – 14,6%. Бағаның төмендеуі қарақұмық жармасына – 20,1%, күнбағыс майына – 16,2%, құмшекерге 16% байқалды.

Баға деңгейі жеке қолданылатын тауарларға – 16,6%, жиһаз және үйге қажетті заттарға – 15,2%, жуғыш және тазалағыш құралдарға – 13,9%, ыдысқа – 13,7%, киім және аяқ киімге – 12%, құрылыс материалдарына 8,4% өсті. Дизель отыны – 35,1%, бензин – 13,6%, сұйытылған газ баллондағы 12,8% қымбаттады.

Баға санаторийлер қызметтеріне – 15,7%, кешенді демалыстарды ұйымдастыру қызметтеріне, денсаулық сақтау қызметтеріне – 14,3%-дан, шаштараздар мен жеке

қызмет көрсету орындары қызметтеріне – 14,2%, демалыс және спорттық іс-шаралар саласындағы қызметтерге – 13,9%, қоғамдық тамақтандыру қызметтеріне – 11,3%, білім беру қызметтеріне 10,1% жоғарылады. Жолаушылар темір және әуе жол көліктерінің қызметтері 7,9%-дан қымбаттады.

Тарифтер қоқыс шығаруға – 32%, су бұруға – 27,6%, ыстық суға – 16,9%, суық суға – 16,4%, электр энергиясына – 12,3%, орталықтан жылытуға – 10,1%, тұрғын үйді күтіп ұстауға 9% өсті.

Өңірлер бөлінісінде 2023 жылғы қазанда жылдық мәнде орташа республикалық деңгейден асатын тоғыз өңірлерде қалыптасты, олардың ішінен ең жоғары Ақмолада (12,7%), Солтүстік Қазақстанда (12,1%), Жетісу облысында (11,7%).

1-кесте. Өңірлерде қазан айындағы жылдық инфляция, %

	2023	2022	2021
Қазақстан Республикасы	10,8	18,8	8,9
Абай	9,7	19,5	...
Ақмола	12,7	19,9	9,0
Ақтөбе	10,5	18,4	9,2
Алматы	9,1	16,9	8,5
Атырау	10,6	17,7	9,2
Батыс Қазақстан	10,4	18,4	8,6
Жамбыл	11,3	16,8	9,0
Жетісу	11,7	18,4	...
Қарағанды	11,4	19,4	9,6
Қостанай	10,7	18,5	8,6
Қызылорда	10,3	18,3	8,8
Маңғыстау	10,3	22,7	9,9
Павлодар	10,6	18,1	8,7
Солтүстік Қазақстан	12,1	18,6	8,7
Түркістан	11,2	17,7	9,6
Ұлытау	11,4	19,6	...
Шығыс Қазақстан	10,9	19,0	8,8
Астана қаласы	9,9	21,8	8,6
Алматы қаласы	11,1	18,8	8,8
Шымкент қаласы	9,7	18,5	8,6

Динамикалық кестелер:

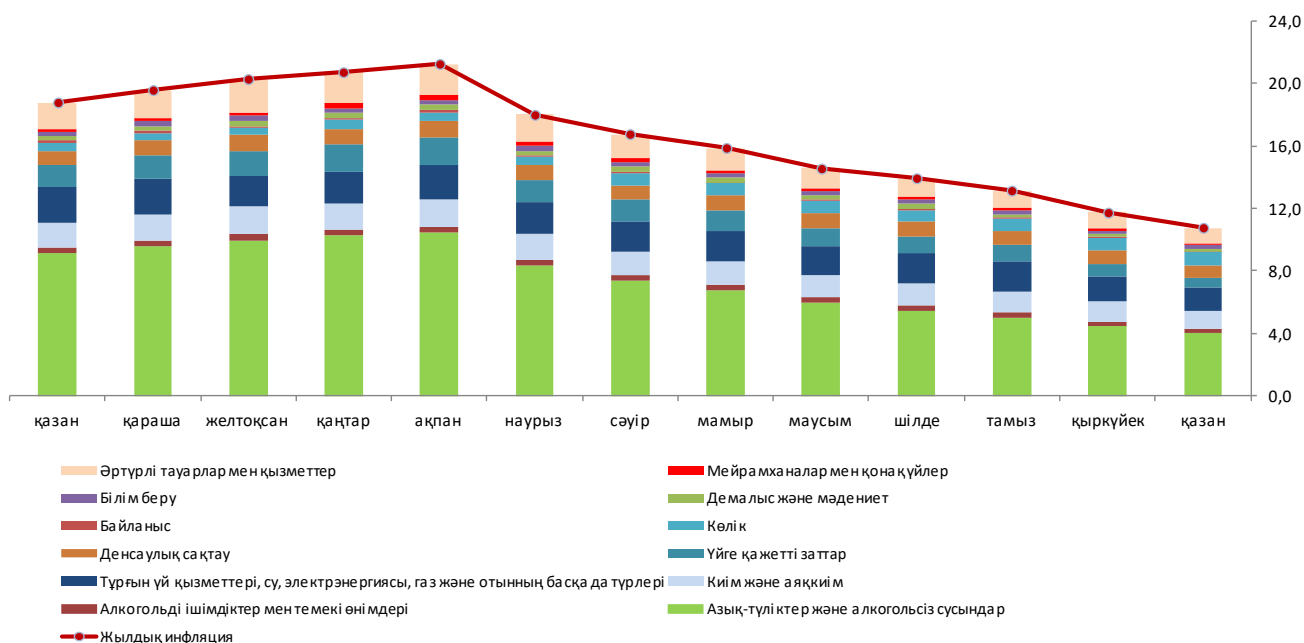
[1. 2000-2022 жылдардағы Қазақстан Республикасы бойынша тұтыну тауарлары мен қызметтеріне бағалар мен тарифтер индексі](#)

[2. 1993-2022 жылдардағы өңірлер бойынша тұтыну тауарлары мен қызметтеріне бағалар мен тарифтер индексі](#)

3. Инфляцияның жылдық деңгейіне салым

Инфляцияның жылдық деңгейіне ең үлкен үлес қосқан азық-түлік және алкогольсіз сусындар (4 пайыздық тармақ), тұрғын үй қызметтері (1,5 пайыздық тармақ), киім және аяқ киім (1,1 пайыздық тармақ).

2-сурет. 2022 жылғы қазанмен 2023 жылғы қазан аралығында Қазақстан Республикасындағы инфляциясына тауарлардың негізгі топтарының үлесі.

Өткен жылда бағанан өнімдері мен жармаларға – 12,6%, ет және ет өнімдеріне – 7,7% жоғарылады және инфляцияға тиісінше 0,9 және 1 пайыздық тармақ негізгі үлес қосты. Жылдық инфляцияға сүт өнімдері 14,6% қымбаттауы 0,6 пайыздық тармақ, алкогольсіз сусындар (14%) – 0,3 пайыздық тармақ, жемістер мен көкөністер (13,7%) – 0,7 пайыздық тармақ үлес қосты.

ТКШ қызметтері бір жылда 10,3% қымбаттады және олардың инфляцияға үлесі 1,5 пайыздық тармақты құрады. 2023 жылғы қазанда электрэнергия өткен жылғы қазанмен салыстырғанда 12,3% жоғары болды және жылдық инфляцияға 0,3 пайыздық тармақ, тұрғын үй-жайларды жөндеу және қызмет көрсету бойынша қызметтер (9,6%) – 0,2 пайыздық тармақ үлес қосты.

2-кесте. 2023 жылғы қазандағы Қазақстан Республикасында жылдық инфляцияға жекелеген құрамдас бөліктерінің үлесі

Тауарлар мен қызметтер	Өсу қарқыны	Баға өсіміне салым
Азық-түлік тауарлар	10,4	4,301
Нан өнімдері мен жармалар	12,6	0,903
Ет және ет өнімдері	7,7	0,949
Сүт өнімдері	14,6	0,551
Жұмыртқа	12,8	0,145
Май және тоң май	-1,3	-0,027
Жемістер мен көкөністер	13,7	0,702
Қант	-15,1	-0,131
Алкогольсіз сусындар	14,0	0,303
Азық-түлік емес тауарлар	11,1	3,241
Киім	11,4	0,727
Аяқ киім	13,4	0,409
Жуғыш заттар	13,9	0,214
Бензин	13,6	0,324
Жеке қолдану тауарлар	16,6	0,489
Ақылы қызметтер	11,0	3,218
Тұрғын үй қызметтері, су, электрэнергиясы, газ және отынның басқа да түрлері	10,3	1,489
тұрғын үйді күтіп ұстауға төлем	9,0	0,083
тұрғын үйді жалға алу	4,5	0,112
тұрғын үй жайларды жөндеу және қызмет көрсету	9,6	0,233
суық су	16,4	0,089
ыстық су	16,9	0,066
қоқыс шығару	32,0	0,092
суды бұру	27,6	0,064
электрэнергия	12,3	0,284
газ	10,4	0,131
тарату желілері арқылы тасымалданатын газ	9,9	0,101
сұйытылған	12,8	0,030
орталықтан жылыту	10,1	0,126
қатты отын	11,6	0,197
домофон	6,5	0,012

Бір айда баға деңгейі ақылы қызметтер және азық-түлік емес тауарларға 0,8%-дан, азық-түлік тауарларға – 0,5% өсті.

3-кесте. Бір айдағы инфляция, %

	Қазан			
	тауарлар мен қызметтер	азық-түлік тауарлар	азық-түлік емес тауарлар	ақылы қызметтер
2018	0,4	0,3	0,7	0,2
2019	0,6	0,9	0,5	0,2
2020	0,6	0,8	0,6	0,4
2021	0,7	0,7	1,0	0,5
2022	1,6	1,4	1,7	1,7
2023	0,7	0,5	0,8	0,8

Динамикалық кесте:

[2000-2023 жылдар аралығында Қазақстан Республикасы бойынша тұтыну тауарлары мен қызметтерінің бағалары мен тарифтерінің индексі ай сайын](#)

4. Глоссарий

Инфляция – бұл халық жеке тұтыну үшін сатып алатын тауарлар мен қызметтердің белгіленген тізіміне бағаның орташа деңгейінің уақыт бойынша өзгеруін сипаттайтын көрсеткіш.

Салым – көрсеткіш бойынша пайыздық өзгерістің инфляцияның жалпы мәніне әсер ету шамасы.

5. Әдіснамалық түсініктемелер

Инфляция деңгейін сипаттайтын тұтыну бағаларының индексі халық жеке тұтыну үшін сатып алатын тауарлар мен қызметтерге бағаның жалпы деңгейінің уақыт бойынша өзгеруін көрсетеді.

Тұтыну бағаларының индексін есептеу екі көзден алынған ақпарат негізінде жүргізіледі:

- осы мақсаттар үшін арнайы іріктелген сауда нүктелерінде және қызмет көрсету орындарында оларды тікелей тіркеу арқылы жиналған бағалардың өзгеруі туралы деректер;

- халықтың нақты тұтыну шығыстарының құрылымы бөлігінде үй шаруашылықтарын зерттеу материалдары.

Бағалардың өзгеруі туралы ақпарат жинау қалалар мен аудан орталықтарының іріктемелі тобы бойынша, барлық облыс орталықтарында, республикалық маңызы бар қалаларда және астанада жүзеге асырылады. Сауда және қызмет көрсету саласының базалық кәсіпорындарын таңдау жергілікті жерлерде жүзеге асырылады. Зерттеуге әртүрлі сауда жағдайлары бар және жаппай сұранысқа ие тауарларды (қызметтерді) үнемі өткізетін кәсіпорындар ұсынылуы үшін сауданың және ақылы қызметтердің барлық түрлерінің объектілері іріктеледі.

Тұтыну бағаларын байқау және ТБИ есептеу үшін тауарлар мен қызметтер жиынтығы Қазақстанның барлық өңірлері үшін олардың бірыңғай іріктемесін білдіреді. Тауарлар мен қызметтердің тізімі 508 позициядан тұрады, оған халықтың тұтынуында ең көп үлес салмағын алатын ең өкілді түрлер кіреді.

Бағалар туралы ақпарат жинауды баға тіркеушілері тауарды (көрсетілетін қызметті) өткізу орындарында тікелей жүргізеді. Тексеру жүргізілген күні төленген тауарлардың бағасы, салықтарды қоса алғанда, бірақ оларды жеткізгені үшін қосымша алымдарды қоспағанда тіркеледі.

6. Байланысты жарияланымдарға сілтемелер

[Тұтыну бағаларының индексі және туынды көрсеткіштер](#)

[Қазақстан Республикасындағы жекелеген тауарлар мен көрсетілетін қызметтердің бөлшек сауда бағалары](#)

[Қазақстан Республикасындағы әлеуметтік маңызы бар азық-түлік тауарларына баға индексі және орташа бағалар](#)

7. Пайдалы сілтемелер

[Тұтыну бағаларының индексін құру әдістемесі \(ТБИ\)](#)

["Тұтыну тауарлары мен ақылы қызметтердің бағаларын тіркеу дәптері"Ц-101 нысаны](#)

[Тұтыну бағаларының индексі, сапа бойынша есеп, 2021ж.](#)

[Тұтыну бағаларының индексі, "Талдау" ақпараттық-талдау жүйесі](#)

www.new.stat.gov.kz / Экономика/ Баға статистикасы

Шығаруға жауапты: Баға статистикасы департаменті	Департамент директоры: Қ.Жақыпбекұлы Тел. +7 7172 749790	Орындаушы: А.Макижанова Тел. +7 7172 749531 E-mail: an.makizhanova@aspire.gov.kz	Мекен-жай: 010000, Астана қаласы Мәңгілік ел даңғылы, 8 Министрліктер үйі, 4 кіреберіс
---	---	--	---

© Қазақстан Республикасы Стратегиялық жоспарлау және реформалар агенттігі Ұлттық статистика бюросы